

U.G. 2nd Semester Examination - 2024

SANSKRIT

[Skill Enhancement Course (SEC)]

Course Code : SANS-SEC-T-02

[NEP-2020]

Full Marks : 35

Time : 1½ Hours

*The figures in the right-hand margin indicate marks.
Candidates are required to give their answers in their
own words as far as practicable.*

1. Answer any **five** of the following: $1 \times 5 = 5$

- a) गङ्गादासेन पद्यस्य किं लक्षणं कृतम्? तच्च पद्यं कतिविधम्?
- b) वसन्ततिलकच्छन्दसः लक्षणं दीयताम्।
- c) कः गणः आदिगुरुः भवति?
- d) शालिनी इति छन्दसः लक्षणं प्रदेयम्।
- e) 'वृत्यनुप्रासः' इति अलङ्कारस्य साहित्यदर्पणसम्मतं लक्षणं लिख्यताम्।
- f) सन्देहालङ्कारस्य लक्षणं दीयताम्।
- g) उपमालङ्कारस्य लक्षणे 'अवैधर्म्य' इति पदस्य तात्पर्यं किम्?
- h) दृष्टान्तालङ्कारस्य लक्षणं लिख्यताम्।

2. Answer any **two** of the following: $5 \times 2 = 10$

- a) गङ्गादासकृतं यतिलक्षणं किम्? कुत्र सर्वदा यतिर्भवति?

 $3 + 2 = 5$

[Turn over]

b) Scan and name the following metres (any **two**):

$$2\frac{1}{2} + 2\frac{1}{2} = 5$$

- i) तेजस्विनां कान्तिभृतां दिशाम्ब
- ii) न खलु सपदि भोक्तुं नापि शक्नोमि मोक्तुम्
- iii) नवाम्बुभिर्दूरविलम्बिनो घनाः
- iv) चित्रे निवेश्य परिकल्पितसत्त्वयोगा

c) Distinguish between the figure of speech दीपकम्
and तुल्ययोगिता. 5

OR

अतिशयोक्तिः and उत्प्रेक्षा

d) Name and explain the figure of speech: 5

नेदं नभोमण्डलमम्बुराशि नैताश्च तारा नवफेनभङ्गाः।

नायं शशी कुण्डलितः फणीन्द्रो नासौ कलङ्कः शयितो मुरारिः॥

OR

क्षीणः क्षीणोऽपि शशी भूयो भूयोऽभिवर्द्धते नित्यम्।

विरम प्रसीद सुन्दरि! यौवनमनिवर्त्ति यादन्तु॥

3. Answer any **two** of the following: 10×2=20

a) छन्दःशास्त्रे गुरुलक्षणं किम्? गणः किम्? कतिविधः गणः
गङ्गादासेन निर्दिष्टः? कारिकोल्लेखपूर्वकं सोदाहरणं आलोच्यताम्।

$$2+1+1+6=10$$

b) Define and illustrate the following metres (any **two**) 5+5=10

स्रग्धरा, उपेन्द्रवज्रा, मन्दाक्रान्ता, रथोद्धता

- c) Define and illustrate the figure of speech (any two): 5+5=10
निदर्शना, अर्थान्तरन्यासः, परिणामः, समासोक्ति, भ्रान्तिमान्।
- d) साहित्यदर्पणानुसारम् उपमारूपकयोः लक्षणम् उदाहरणं प्रतिपाद्य
द्वयोः अलङ्कारयोः पार्थक्यं व्याख्यायताम्। 10
-